

DECIZIE

20 iunie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecător – Valeriu Doagă,
Judecători – Tamara Chișca-Doneva, Victor Burduh,
Nina Vascan, Svetlana Filincova

examinând recursurile declarate de Lepioșchina Irina, prin intermediul avocatului Lupareva Alla, și de Lepioșchin Dumitru,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Lepioșchina Irina către Lepioșchin Dumitru, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului sect. Rîșcani, privind desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei de întreținere și a cheltuielilor de judecată, și cererea reconvențională înaintată de Lepioșchin Dumitru către Lepioșchina Irina, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului sect. Rîșcani, privind desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei de întreținere și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 noiembrie 2017, prin care au fost respinse apelurile declarate de Lepioșchina Irina, prin intermediul avocatului Lupareva Alla, și de Lepioșchin Dumitru, fiind menținută hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 12 iunie 2017,

c o n s t a t ă :

La 25 mai 2016, Lepioșchina Irina a depus o cerere de chemare în judecată către Lepioșchin Dumitru, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului sect. Rîșcani, solicitând desfacerea căsătoriei dintre Lepioșchina Irina și Lepioșchin Dumitru, înregistrată la XXXX de OSC sect. Râșcani, mun. Chișinău, trecută în Registrul de stare civilă la nr. XXXX; stabilirea domiciliului copiilor minori XXXX XXXX, născut la XXXX, și XXXX XXXX, născut la XXXX, cu mama Lepioșchina Irina; încasarea de la Lepioșchin Dumitru în beneficiul lui Lepioșchina Irina a pensiei de întreținere a copiilor minori – XXXX XXXX și XXXX XXXX, încasarea cheltuielilor de judecată suportate.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la 29 noiembrie 2007, de către OSC sect. Râșcani, mun. Chișinău, a fost înregistrată căsătoria între Lepioșchina Irina și Lepioșchin Dumitru, iar din căsătorie soții au doi copii minori – XXXX XXXX, născut la XXXX, și XXXX XXXX, născut la XXXX.

În anul 2013, familia s-a mutat cu traiul în or. Minsk, Belarusia, însă, ulterior viața comună a soților a eșuat, astfel în luna februarie 2014, Lepioșchin Dumitru a părăsit familia sa.

Potrivit reclamantei, toate încercările de a păstra familia nu s-au soldat cu succes, relațiile conjugale între părți au încetat de mai mult de doi ani, și ca urmare viața comună și păstrarea familiei sunt imposibile. Din momentul în care pârâtul a plecat și până la depunerea cererii de chemare în judecată, copiii au continuat să trăiască cu reclamanta, aflându-se la întreținerea și îngrijirea ei, iar pârâtul nu le-a acordat nici un ajutor material copiilor minori. Deoarece un acord privind plata pensiei de întreținere a copiilor și determinarea domiciliului lor lipsește, este necesar de a stabili domiciliul copiilor minori cu reclamanta și a încasa din contul pârâtului pensia de întreținere a copiilor minori.

De asemenea, reclamanta a invocat faptul că Lepioșchin Dumitru nu are un loc de muncă oficial în Republica Moldova, din aceste considerente nu poate fi stabilit venitul mediu lunar al acestuia, astfel pensia de întreținere pentru copiii minori, potrivit reclamantei, urmează a fi stabilită atât într-o sumă bănească fixă, cât și în forma unei cote din salariu și/sau alte venituri.

La 05 aprilie 2017, Lepioșchin Dumitru a depus cerere reconvențională către Lepioșchina Irina, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului sect. Rîșcani, solicitând respingerea cererii de chemare în judecată înaintată de către Lepioșchina Irina; admiterea cererii reconvenționale înaintate de către Lepioșchin Dumitru; desfacerea căsătoriei, încheiată între Lepioșchin Dumitru și Lepioșchina Irina, întregită la XXXX de OSC sect. Rîșcani, mun. Chișinău, trecută în Registrul de stare civilă cu nr. XXX; stabilirea domiciliului copiilor minori XXXX XXXX și XXXX XXXX cu tata Lepioșchin Dumitru; încasarea de la Lepioșchina Irina în beneficiul lui Lepioșchin Dumitru a pensiei de întreținere a copiilor minori în mărime fixă – a câte 4000 lei lunar pentru ambii, de la data adresării în instanța de judecată și până la atingerea majoratului, precum și încasarea cheltuielilor de judecată suportate.

În motivarea acțiunii a indicat că, la XXXX, de către OSC sect. Râșcani, mun. Chișinău, a fost înregistrată căsătoria între Lepioșchina Irina și Lepioșchin Dumitru, iar din căsătorie soții au doi copii minori – XXXX XXXX, născut la XXXX, și XXXX XXXX, născut la XXXX.

În anul 2014, în baza contractului de muncă încheiat cu compania Volvo Trucks France, Lepioșchin Dumitru s-a angajat în funcția de Tehnician Atelier pe o perioadă nedeterminată, astfel, împreună cu ambii copii – XXXX XXXX și XXXX XXXX, s-au stabilit cu traiul în Franța.

Potrivit certificatului de școlarizare eliberat de către Școala Notre Dame la 16 decembrie 2016, copilul minor XXXX XXXX, născut la XXXX la Chișinău, este înscris la Școala Notre Dame în clasa de curs elementar 1, în calitate de elev semi-intern, pentru anul 2016/2017, iar în baza unei alte confirmări eliberate de aceeași școală la 30 septembrie 2016, se certifică faptul că elevul XXXX XXXX frecventează școala în mod regulat, este bine îmbrăcat, dă dovada de o igienă perfectă și își aduce gustarea în fiecare zi, copilul s-a obișnuit foarte repede la școală, este bine integrat în cadrul clasei sale și realizează mult progres în limba franceză.

În baza confirmării eliberate de către Școala Notre Dame la 16 februarie 2017, se atestă că copilul XXXX XXXX a fost instruit în clasa de grupă mare pe perioada 01.09.2016 - 13.09.2016, și se atestă că XXXX era foarte bine îmbrăcat, își aducea întotdeauna gustarea sa zilnică, niciodată nu a prezentat vreo problemă de igienă, și s-a integrat perfect în cadrul clasei și a școlii.

Potrivit reclamantului/pârât, prin contractul de locațiune pentru utilizarea locuinței din 06 iunie 2014 se atestă faptul că Lepioșchin Dumitru a închiriat un apartament de tip 1, cu suprafața de 30 m.p., situat la adresa: XXXXX, care este compusă din 1 Bucătărie, 1 Salon, 1 Odaie, 1 Baie, 1 WC, contractul fiind încheiat pentru o perioadă de 3 ani, cu prețul chiriei lunare de 380 Euro.

Precizează că în temeiul scrisorii din 27 noiembrie 2016, eliberată de către compania de asigurări „Actil”, se confirmă că el și copiii minori dispun de asigurare medicală pe perioada 01.01.2017 - 31.12.2017, iar conform declarației din 06 octombrie 2016, autentificate de către Primăria Arras, el a menționat că îi găzduiește pe cei doi copii ai săi la domiciliul său situat pe adresa: XXXXX, aceasta fiind o locuință într-o zonă foarte liniștită, aproape de școală, magazine, medici, spital, teren de sport, într-un perimetru de 200 m., locuința este dotată cu încălzire, apă rece și caldă, baie cu WC separate, mașină de spălat, mașină de spălat vase, televizor, internet, telefon, copiii au dormitor cu două paturi, un dulap, televizor, consolă de jocuri, birou, o mulțime de jucării, îmbrăcăminte pentru fiecare anotimp, o bicicletă pentru fiecare copil, apartamentul este într-o stare foarte bună, curat, mâncare în frigider, iar copiii au o viață sănătoasă și echilibrată.

Conform raportului din 16 februarie 2017, întocmit de către Dr. Janis Gailis, psihiatru în medicina asigurată, se certifică faptul că l-a examinat pe XXXX XXXX, născut la XXXX în Moldova, în cadrul examinării medicale solicitate de către tatăl său pentru a evalua starea actuală a adaptării sale psihico-emoționale, copilul nu relevă dereglări de gândire și hiperactivitate, dereglări de atenție, dereglări de dispoziție, inhibiție intelectuală, dereglări de comportament, prezența delirului, halucinațiilor sau altor procese psihopatologice majore.

Potrivit procesului-verbal de constatare, întocmit de către Aurore Finke, executor judecătoresc asociat, membru al Societății de liberi profesioniști cu răspundere limitată LEXIS, titularul biroului executorului judecătoresc la reședința

din Arras 62000, 3 Square Leon Jouhaux, acesta a efectuat investigarea condițiilor de trai a copiilor XXXX XXXX și XXXX XXXX, constatând că: Casa de locuință în ansamblu este în stare bună de întreținere, de aranjare și curată. Domnul Lepioșchin a prezentat contractul său de locuințe, datat cu 06.06.2014, chitanța chiriei pe luna decembrie emisă de către Societatea Sergic, reprezentant al locatorului din data de 20.12.2016, în care se indică că reclamantul a achitat chiria sa, precum și s-a indicat că, acesta este angajat al societății Volvo Trucks France, cu sediul în Tolloy-les-Mofflaines, el și-a înscris copiii săi la Școala privată Notre Dame din Arras pentru anul de studii 2016/2017, potrivit confirmării.

Mai mult, în acțiunea reconvențională s-a menționat că la 01 decembrie 2016, conform Declarației adresată Poliției Naționale, Securitate Publică, Circumscripția Publică se atestă că reclamantul Lepioșchin Dumitru a înștiințat organele de drept despre faptul că este despărțit de soția sa, Jivițcaia Irina, care s-a întors să trăiască în Moldova împreună cu fiul lor XXXX, în vârstă de 5 ani, iar din 12 septembrie 2016 și până în prezent nu cunoaște unde se află soția sa și fiul lor.

Reclamantul Lepioșchin Dumitru a indicat că, la determinarea domiciliului copilului minor, instanța judecătorească va cere și avizul autorității tutelare în a cărei rază teritorială se află domiciliul fiecăruia dintre părinți. Astfel, potrivit lui, Lepioșchina Irina locuiește/domiciliază în Belarusia, iar el lucrează/domiciliază în baza vizei de reședință în Franța, dispune de un venit permanent, stabil, dispune de un post de lucru permanent, fapt care ar permite acestuia să asigure copiilor un nivel de trai decent, atât educațional, cât și material, ceea ce este în interesul superior al ambilor copii.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 12 iunie 2017, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată a lui Lepioșchina Irina împotriva lui Lepioșchin Dumitru, s-a desfăcut căsătoria între Lepioșchina Irina și Lepioșchin Dumitru, înregistrată la XXXX la OSC sect. Rîșcani, mun. Chișinău, cu numărul de înregistrare - XXX. La eliberarea certificatului de desfăcere a căsătoriei s-a încasat taxa de stat de la părți conform legii. S-a stabilit domiciliul copilului minor XXXX XXXX, a.n. XXXX, cu mama acestuia Lepioșchina Irina. S-a încasat de la Lepioșchin Dumitru în beneficiul Irinei Lepioșchina, pensia alimentară într-o sumă bănească fixă de 1000 (una mie) lei lunar, pentru întreținerea copilului minor XXXX XXXX, a.n. XXXX, începând cu 25 mai 2016 și până la majoratul acestuia. S-a stabilit domiciliul copilului minor XXXX XXXX, a.n. XXXX, cu tatăl acestuia Lepioșchin Dumitru. În rest, pretențiile din cererea de chemare în judecată a lui Lepioșchina Irina s-au respins, fiind respinsă ca neîntemeiată și acțiunea reconvențională depusă de Lepioșchin Dumitru.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 16 noiembrie 2017, au fost respinse apelurile declarate de Lepioșchina Irina, prin intermediul avocatului Lupareva Alla, și de Lepioșchin Dumitru, fiind menținută hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 12 iunie 2017.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că ambii părinți dispun de calități morale și părintești favorabile creșterii și educării copilului, de o situație materială favorabilă, de condiții de trai adecvate, și se caracterizează pozitiv, iar temeiuri de a le refuza încredințarea educației copiilor minori nu sunt. La stabilirea domiciliului copiilor minori, s-a luat în calcul vârsta fiecărui copil, condițiile materiale și morale pe care ambii părinți le poate asigura pentru o bună dezvoltare intelectuală și fizică, atașamentul față de copii și al copiilor față de părinți, interesul și grija manifestată de părinți în timpul conviețuirii și după separarea în fapt și alte asemenea împrejurări legate de interesul copiilor, fără ca vreun criteriu de apreciere să fie absolutizat, sau altul să nu fie luat în seamă. Astfel, instanța de apel a conchis că este corectă soluția primei instanțe în ceea ce privește stabilirea domiciliului copilului XXXX XXXX, născut la XXXX, cu mama sa Lepioșchina Irina, or, s-a ținut cont de vârsta fragedă, atașamentul copilului minor față de mamă, frecventarea instituției preșcolare de învățământ pe teritoriul Belarusiei și existența unui mediu cunoscut, precum și stabilirea domiciliului copilului minor XXXX XXXX, născut la XXXX, cu tatăl acestuia Lepioșchin Dumitru, or, schimbarea mediului la care copilul deja s-a adaptat, ar influența negativ dezvoltarea acestuia.

Invocând dezacordul cu decizia instanței de apel, Lepioșchina Irina, prin intermediul avocatului Lupareva Alla, la 14 martie 2018 a declarat recurs, solicitând admiterea recursului, casarea parțială a deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 noiembrie 2017, precum și casarea parțială a hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din 12 iunie 2017, cu emiterea unei decizii prin care să fie admise integral pretențiile formulate de Lepioșchina Irina în cererea sa de chemare în judecată.

În motivarea recursului, a indicat că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, iar concluziile instanței sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii.

La 05 aprilie 2018, Lepioșchin Dumitru a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 noiembrie 2017, solicitând casarea parțială a actelor de dispoziție ale instanțelor inferioare în partea prin care s-a stabilit domiciliul copilului minor XXXX XXXX, născut la XXXX, cu mama sa Lepioșchina Irina, și s-a încasat de la el pensia pentru întreținerea acestui copil, cu pronunțarea unei noi decizii prin care aceste pretenții să fie respinse, iar acțiunea reconvențională formulată de Lepioșchin Dumitru să fie admisă integral, fiind stabilit domiciliul ambilor copii cu el.

În motivarea recursului, a indicat că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, iar concluziile instanței sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii.

La 21 mai 2018, Lepioșchina Irina, prin intermediul avocatului Lupareva Alla, a depus referință la cererea de recurs formulată de Lepioșchin Dumitru, solicitând respingerea acestuia.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

În conformitate cu art. 434 CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit materialelor cauzei rezultă că, decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 16 noiembrie 2017 și expediată în adresa părților la 02 ianuarie 2018 (f.d 230, vol. I), însă la materialele cauzei nu există dovezi privind recepționarea acestuia de către părți. Astfel, având în vedere că recursurile declarate împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 noiembrie 2017 au fost depuse la 14 martie 2018 și, respectiv, la 05 aprilie 2018, în conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, acestea se consideră declarate în termen.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 23 mai 2018, recursurile declarate de Lepioșchina Irina, prin intermediul avocatului Lupareva Alla, și de Lepioșchin Dumitru, au fost considerate admisibile.

Potrivit art. 442 alin. (1) CPC, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va admite recursurile declarate de Lepioșchina Irina, prin intermediul avocatului Lupareva Alla, și de Lepioșchin Dumitru, și va casa decizia instanței de apel, cu trimiterea cauzei spre rejudecare, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată, dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Examinând materialele cauzei, Colegiul constată că instanța de apel a examinat cererea de apel superficial, fără să dea o apreciere tuturor circumstanțelor cauzei, precum și probelor anexate la materialele cauzei, care sunt importante pentru soluționarea justă a litigiului.

În contextul prevederilor art. 373 CPC, instanța de apel era obligată în limitele apelului să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, să aprecieze probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Instanța de recurs constată că, Lepioșchina Irina a depus o cerere de chemare în judecată către Lepioșchin Dumitru, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului sect. Rîșcani, solicitând desfacerea căsătoriei dintre Lepioșchina Irina și Lepioșchin Dumitru, înregistrată la XXXX de OSC sect. Râșcani, mun. Chișinău, trecută în Registrul de stare civilă la nr. XXXX; a stabilirea domiciliului copiilor minori XXXX XXXX, născut la XXXX, și XXXX XXXX, născut la XXXX, cu mama Lepioșchina Irina; încasarea de la Lepioșchin Dumitru în beneficiul lui Lepioșchina Irina a pensiei de întreținere a copiilor minori – XXXX XXXX și XXXX XXXX, încasarea cheltuielilor de judecată suportate.

Lepioșchin Dumitru a depus cerere reconvențională către Lepioșchina Irina, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului sect. Rîșcani, solicitând respingerea cererii de chemare în judecată înaintată de către Lepioșchina Irina; admiterea cererii reconvenționale înaintate de către Lepioșchin Dumitru; desfacerea căsătoriei, încheiată între Lepioșchin Dumitru și Lepioșchina Irina, înregistrată la XXXX de OSC sect. Rîșcani, mun. Chișinău, trecută în Registrul de stare civilă cu nr. XXXX; stabilirea domiciliului copiilor minori XXXX XXXX și XXXX XXXX cu tata Lepioșchin Dumitru; încasarea de la Lepioșchina Irina în beneficiul lui Lepioșchin Dumitru a pensiei de întreținere a copiilor minori în mărime fixă – a câte 4000 lei lunar pentru ambii, de la data adresării în instanța de judecată și până la atingerea majoratului, precum și încasarea cheltuielilor de judecată suportate.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, prima instanță a admis parțial cererea de chemare în judecată a lui Lepioșchina Irina împotriva lui Lepioșchin Dumitru, a desfăcut căsătoria încheiată între Lepioșchina Irina și Lepioșchin Dumitru, înregistrată la XXXX la OSC sect. Rîșcani, mun. Chișinău, cu numărul de înregistrare - XXXX. La eliberarea certificatului de desfacere a căsătoriei a încasat taxa de stat de la părți conform legii. A stabilit domiciliul copilului minor XXXX XXXX, a.n. XXXX, cu mama acestuia Lepioșchina Irina. A încasat de la Lepioșchin Dumitru în beneficiul Irinei Lepioșchina, pensia alimentară într-o sumă bănească fixă de 1000 (una mie) lei lunar, pentru întreținerea copilului minor XXXX XXXX, a.n. XXXX, începând cu 25 mai 2016 și până la majoratul acestuia. A stabilit domiciliul copilului minor XXXX XXXX, a.n. XXXX, cu tatăl acestuia Lepioșchin Dumitru. În rest, pretențiile din cererea de chemare în judecată a lui Lepioșchina Irina au fost respinse, fiind respinsă ca neîntemeiată și acțiunea reconvențională depusă de Lepioșchin Dumitru. Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 16 noiembrie 2017, hotărârea primei instanțe a fost menținută.

Colegiul precizează că soluția adoptată de către instanța de apel este nemotivată, deoarece din textul acesteia nu se reliefează o motivare amplă asupra tuturor motivelor expuse de către participanții la proces în prezenta acțiune, precum și nu sunt apreciate toate probele importante pentru soluționarea cauzei. Or, în conformitate cu art. 239 CPC, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că instanța de apel incorect a constatat și elucidat circumstanțele cauzei și probele prezentate în cest sens, limitându-se doar la aspectele constatate de către instanța de fond.

Instanța de recurs remarcă că dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, prezumă dreptul la o hotărâre motivată. Motivarea este o parte a hotărârii în care instanța judecătorească în mod obligatoriu își expune concluziile formulate în privința cauzei deferite spre soluționare.

Conform unei jurisprudențe constante degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărâri asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și, argumentelor invocate de către părți întru admiterea sau respingerea acestora (cauza Garcia Ruiz vs. Spania, hotărârea din 21 ianuarie 1999).

Se reține că actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de către părți, ceea ce, în speță, lipsește. Or, principiul procesului echitabil reclamă că hotărârea să fie motivată, justițiabilul având posibilitatea să cunoască motivele care l-au făcut pe judecător să adopte una sau altă soluție și să le conteste dacă sistemul prevedea o cale de atac împotriva acestei hotărâri, lipsa motivării unei decizii judiciare, pune în pericol dreptul la un proces echitabil (cauza Kaufman vs. Belgia, 1986).

Astfel, instanțele judecătorești sunt obligate să-și motiveze soluțiile și concluziile, să furnizeze toate răspunsurile la întrebările care sunt pertinente pentru rezultatul procesului și necesită un răspuns special în hotărâre. În cazul în care instanța de judecată se abține de a da un răspuns special și explicit în cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat-o posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a art. 6§1 din CEDO (cauza Hiro Balani vs. Spania, 1994).

Ca urmare, instanța de recurs este în imposibilitate de a da o apreciere corectă și justă cazului supus judecării în condițiile când instanța de apel și prima instanță nu

au dat o apreciere corespunzătoare probelor prezentate de către participanții la proces.

Or, potrivit art. 130 alin. (1) CPC, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a *tuturor* probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În atare ordine de idei, Colegiul reține că înscrisurile anexate la materialele cauzei, întocmite de autoritățile statelor străine și prezentate drept probe de către părțile la proces, nu au fost certificate în modul corespunzător. Or, potrivit art. 1 al Convenției cu privire la suprimarea cerinței supralegalizării actelor oficiale străine, încheiată la 05 octombrie 1961, la care Republica Moldova a aderat prin Legea nr. 42 din 02 martie 2006, prezenta convenție se aplică actelor oficiale care au fost întocmite pe teritoriul unui stat contractant și care urmează să fie prezentate pe teritoriul unui alt stat contractant. Sunt considerate acte oficiale, în sensul prezentei convenții: a) documentele care emană de la o autoritate sau de la un funcționar al unei jurisdicții a statului, inclusiv cele care emană de la ministerul public, de la un greșier sau de la un executor judecătoresc; b) documentele administrative; c) actele notariale; d) declarațiile oficiale, cum ar fi: cele privind mențiuni de înregistrare, viza de investire cu data certă și legalizări de semnături, depuse pe un act sub semnătura privată.

Reieșind din normele citate, Colegiul conchide că actele prezentate de către părți întru susținerea pretențiilor sale nu corespund condițiilor de formă stabilite de legislație. Mai mult, o parte din înscrisuri anexate la materialele cauzei, au fost traduse selectiv din limba franceză, având o mențiune expresă în acest sens, fapt care Colegiul îl consideră inacceptabil, deoarece în așa mod se denaturează conținutul per ansamblu al actului tradus.

Suplimentar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție atrage atenția asupra faptului că instanțele inferioare la examinarea litigiului nu l-au identificat corespunzător pe reclamantul-pârât Lepioșchin Dumitru. Astfel, potrivit cererii de chemare în judecată înaintată de Lepioșchina Irina, în calitate de pârât este indicat Lepioșchin Dumitru. Însă înscrisurile autorităților franceze, anexate la referința semnată de avocatul Axinte Andrei, care a acționat în numele pârâtului, au fost întocmite pe numele *Lepechkov Dimitar* și/sau *Lepeshkov Dimitar* – nume care diferă esențial de cel de Lepioșchin Dumitru. Este de menționat faptul că pe parcursul examinării cauzei în două instanțe, recurentul Lepioșchin Dumitru nu a fost prezent în niciuna din ședințele de judecată, astfel instanțele nu au avut posibilitatea să-l identifice. La materialele cauzei nu este anexată copia buletinului său de identitate, a pașaportului național sau a vreunui alt act care să permită stabilirea identității acestuia. Mai mult, nici contractul de asistență juridică nu a fost anexat de către avocatul recurentului – Axinte Andrei. În această ordine de idei, nu este stabilit cu certitudine cine a depus

acțiunea reconvențională, din moment ce la dosar este anexată o copie a acesteia, nefiind clar cine a semnat-o (f.d.113-116). Cu toate că în cererea de recurs înaintată de către Lepioșchin Dumitru se face aluzie la faptul că *Lepechkov Dimitar* ar fi o traducere a numelui în limba bulgară, nici în acest sens nu sunt prezentate înscrisuri care să certifice temeiul acestei schimbări de nume.

De asemenea, din declarația de evenimente curente (f.d. 93-94) rezultă că atât *Lepechkov Dimitar*, cât și *Jivitcaia Irina* ar avea cetățenie franceză, fapt care nu este confirmat prin probe pertinente și admisibile.

În așa mod, Colegiul ajunge la concluzia că instanțele inferioare nu au stabilit identitatea și cetățenia părților la proces, încredințându-le în custodie copiii minori, fără a se asigura de posibilitatea reală de a executa eventual o asemenea hotărâre judecătorească și fără a verifica dacă *Lepechkov Dimitar* și/sau *Lepeshkov Dimitar* și/sau *Lepioșchin Dumitru* este aceeași persoană.

Mai mult, circumstanțele cauzei nu au fost verificate suficient, or, părțile invocă în pretențiile sale perioade și împrejurări diferite în care copiii au părăsit Republica Moldova și/sau Belarusia și au ajuns pe teritoriul Franței. Nu este clar dacă în aceste perioade copiii erau însoțiți de ambii părinți sau numai de către unul, dacă copiii au fost luați de către tată, sau au mers cu mama în Franța, iar aceasta ulterior i-a lăsat în custodia tatălui. Colegiul consideră că este în interesul superior al copiilor de a stabili aceste circumstanțe și de a ține cont de ele și de comportamentul în ansamblu al părinților la stabilirea domiciliului acestora cu unul dintre părinți.

Suplimentar, instanța de recurs consideră că nu poate fi reținută concluzia instanței de apel în ceea ce ține de faptul că între frați nu a fost stabilită o legătură psihologică puternică și influența despărțirii acestora asupra stării psihoemoționale, având în vedere că aceștia locuiesc de mai mult timp separat și vârsta de la care au fost despărțiți. Or, la examinarea cauzei nu a fost stabilită nici lipsa unei asemenea legături.

Astfel, reieșind din cele expuse, instanța de apel nu a evidențiat probele obiective, veridice, pertinente și admisibile, care să confirme temeinicia pretențiilor admise de ea în prezenta cauză. Respectiv, instanța de recurs este în imposibilitate de a verifica corectitudinea aplicării de către instanța de apel a cadrului legal, în condițiile când aceasta nu a constatat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, precum și nu a definitivat probatoriul prezentat în acest sens.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că instanța de apel urma să constate și elucideze pe deplin circumstanțele cauzei și probele prezentate în acest sens, să le examineze și să le dea o apreciere în cumul, reflectând în decizie motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de celelalte, așa cum prevede alin. (4) al art. 130 CPC.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că s-a constatat o eroare judiciară, care nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil,

comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a casa integral decizia instanței de apel și de a trimite prezenta cauză civilă spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

La judecarea pricinii, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate, creând condiții obiective și reale participanților la proces și judecând pricina, să emită o hotărâre întemeiată și legală, reieșind din toate circumstanțele reale și esențiale ale pricinii. De asemenea, instanța urmează să indice cu suficientă claritate motivele pentru care acceptă sau respinge probele prezentate de către participanții la proces, dându-le o apreciere corespunzătoare.

Având în vedere cele expuse și în conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admit recursurile declarate de Lepioșchina Irina, prin intermediul avocatului Lupareva Alla, și de Lepioșchin Dumitru.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 16 noiembrie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Lepioșchina Irina către Lepioșchin Dumitru, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului sect. Rîșcani, privind desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei de întreținere și a cheltuielilor de judecată, și cererea reconvențională înaintată de Lepioșchin Dumitru către Lepioșchina Irina, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului sect. Rîșcani, privind desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei de întreținere și a cheltuielilor de judecată, și se remite pricina spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecător

Valeriu Doagă,

Judecători

Tamara Chișca-Doneva,

Victor Burduh,

Nina Vascan,

Svetlana Filincova

Copia corespunde originalului.
Judecător

Svetlana Filincova